

Den 1 maj 2021 införs lagen om Nationell läkemedelslista

Lagen innebär i korthet att information om patientens receptförskrivna och uthämtade läkemedel kommer att samlas i ett register, Nationella läkemedelslistan, hos E-hälsomyndigheten.

Registret, som blir gemensamt mellan vård och apotek, kommer att innehålla både dosrecept och vanliga e-recept men **inte** läkemedel som ges direkt i vården, så kallade rekvisitionsläkemedel. Registret omfattar även hjälpmedel som förskrivs på hjälpmedelskort och livsmedel som förskrivs på livsmedelsanvisning.

Så kan Nationella läkemedelslistan användas

- Den som är förskrivare, sjuksköterska utan förskrivningsrätt, dietist eller farmaceut i vården kan via inloggning med SITHS-kort och med patientens samtycke, titta på patientens **lista över förskrivningar och uthämtade läkemedel** i Nationella läkemedelslistan via Förskrivningskollen.
  - Förskrivningskollen kan inte användas för förskrivning i nuvarande utformning
  - Förskrivare kan spärra information för unga patienters (0–18 år) vårdnadshavare via Förskrivningskollen, samt häva sådana spärrar
- Patienterna kan spärra information för vården i Nationella läkemedelslistan via Läkemedelskollen. Spärren slår igenom i Förskrivningskollen och tjänsten för uthämtade läkemedel i Pascal och NPÖ. Spärrarna slår inte igenom i journalens läkemedelslista – det är en annan typ av spärrar som sätts där.

Patientens samtycke kommer att krävas **vid varje tillfälle** tjänsten för uthämtade läkemedel används.

Fortsatt införande av fler tjänster från E-hälsomyndigheten kommer att ske under hösten 2021.

Lagen innebär att alla journalsystem i Sverige ska integreras med Nationella läkemedelslistans funktioner senast under första halvåret 2023. [Nyhet på Vårdgivarwebben](#)

Mer information och utbildningar

<https://www.ehalsomyndigheten.se/tjanster/yrkesverksam/nationella-lakemedelslistan/>

Till Förskrivningskollen:

<https://www.ehalsomyndigheten.se/tjanster/yrkesverksam/forskrivningskollen/>

Supportkontakt med eHälsomyndigheten är 0771-766 200 eller servicedesk@ehalsomyndigheten.se

”Läkemedelsbehandling av de mest sjuka och sköra äldre” under revision

Nu är även Region Kronoberg med i revideringen av behandlingsrekommendationerna för de mest sjuka och sköra äldre. Den nya versionen är planerad att vara klar vid årsskiftet och tas fram i samarbete mellan 12 svenska regioner.

Rekommendationerna för ett 30-tal diagnoser är uppbyggda enligt fem rubriker ”Vad bör behandlas”, ”Icke-farmakologisk behandling”, ”Vilka läkemedel kan användas”, ”Vilka läkemedel/kombinationer bör undvikas/särskilt beaktas” och ”När/hur avsluta läkemedelsbehandling”.

Vi har sedan tidigare länkat till en [kortversion](#) av rekommendationerna på vårdgivarwebben, men vill nu tipsa om att det även finns länk till ett mer omfattande [bakgrundsmaterial](#). Materialet innehåller även källor till rekommendationerna och bedöms som ett värdefullt dokument att använda för kompetensutveckling. Vi vill även tipsa om det inledande kapitlet som ger handfasta råd angående hur man ska tänka när man träffar en äldre skör patient.

Det går fortsatt bra att beställa tryckta exemplar av nu gällande version via beställningsformulär på [Vårdgivarwebben/Rekommenderade läkemedel](#)

/Medicinsk grupp Äldre

Uppdaterat nationellt vårdprogram palliativ vård och ny lokal medicinsk grupp

Det nationella vårdprogrammet för palliativ vård beskriver den kunskapsbas som finns inom området och bidrar till att skapa förutsättningar för likvärdig palliativ vård i hela landet. Nu är det reviderat och publicerat i Kunskapsbanken på cancercentrum.se.

Det handlar om hela det palliativa vårdförloppet, inte enbart om vård i livets slutskede. Kunskapen och erfarenheten ökar om att palliativa vårdinsatser och ett palliativt förhållningssätt är av god nytta för patienter och närstående under hela sjukdomsförloppet, även när livsförlängande behandling pågår. Patienter med palliativa vårdbehov och deras närstående finns överallt inom vård och omsorg, och därför måste det finnas en god allmän kompetens hos alla vårdprofessioner.

I Region Kronoberg har nyligen en ny medicinsk grupp för Palliativ vård startat sitt arbete. Den är under uppbyggnad under ledning av Helene Reimertz, överläkare onkologkliniken/palliativa teamet, som är utsedd att vara gruppens ordförande och därmed också medlem i Medicinska kommittén/Läkemedelskommittén.

Immunserum vid huggormsbett

Behandling med specifika antikroppar (serum) efter huggormsbett är den enda behandlingsmetod som effektivt kan hejda förloppet. Serum bör ges omgående till alla patienter som uppvisar toxinrelaterade allmänsymtom eller har en lokalreaktion som spridit sig mer än 10 centimeter från bettstället.

Vipera TAb (Fab-fragment framtaget från får) är nu åter tillgängligt och kommer att vara det som lagerhålls i antidotförråden i Växjö och Ljungby. Observera att Viperfav (Fab-fragment från häst) som användes som ersättningspreparat under förra året fortfarande kan finnas kvar i förråden.

Observera namnlikhet och skillnad i dosering mellan ViperaTAb och Viperfav! Ordinationsmall i Cosmic finns som stöd vid ordination. ViperaTAb har valts framför Viperfav pga av biverkningsprofil. Viperfav kan i sällsynta fall medföra risk för fördröjda överkänslighetsreaktioner (typ III), s.k. serumsjuka.

Mer information:

[Giftinformationscentralen - huggorm](#)

[Medicinsk riktlinje huggormsbett](#)

[Brev från Giftinformationscentralen angående behandling](#)

/Medicinsk grupp Akut svårt sjuk patient

Läkemedelsnotiser

Läkemedel som försvinner från marknaden

- **Mindiab** (*glipizid*) **tabletter 2,5 mg och 5 mg** avregistreras efter slutförsäljning. Lagret av 2,5 mg-tabletter beräknas ta slut i juni 2021 medan 5 mg kommer att räcka till början av 2022. Detta innebär att det inte finns något läkemedel med glipizid tillgängligt. För berörda patienter rekommenderar läkemedelskommittén att diabetesbehandlingen ses över i sin helhet med utgångspunkt i Rekommenderade läkemedel 2021. Vid fortsatt behov av en sulfonureid finns fortfarande glimepirid att få tag på.
- **Daonil** (*glibenklamid*) **tabletter 3,5 mg** avregistreras inom kort. Återstående läkemedel beräknas räcka till september 2021. För alternativ till berörda patienter se rekommendation angående ersättning av glipizid ovan.
- **Ergenyl** (*valproat*) **enterotabletter och oral lösning/droppar**
Ergenyl enterotabletter utgår men kan ersättas av *Ergenyl Retard* i samma totala dygnsdos. Dosering två gånger dagligen är i allmänhet tillräckligt.
Ergenyl oral lösning/orala droppar utgår också men kan ersättas av *Absenor oral lösning/orala droppar* i samma dos. Dosering 3-4 gånger dagligen är oftast lämpligt.
I normalfallet kan alla valproatpreparat betraktas som jämförbara med hänsyn taget till depåberedning eller inte. Vid osäkerhet kan fastande läkemedelskoncentrationer tas före och efter bytet.

Läkemedel som är restnoterade

- **Metotab** (*metotrexat*) **tabletter 2,5 mg, 7,5 mg och 10 mg** är restnoterade till början av juli 2021. Det finns utbytbart generika tillgängligt i styrkan 2,5 mg (Methotrexat Orion), men för övriga styrkor finns inget annat alternativ än att ersätta med motsvarande dos i 2,5 mg-tabletter.

- **Colrefuz (kolkicin) tabletter 500 mikrog** är fortsatt restnoterad till slutet av augusti 2021. Tillgängligt alternativ är Kolkicin APL kapslar. Observera dock att styrkan enbart är 250 mikrog samt att det är kapslar och inte tabletter. Sök under icke godkända läkemedel i Cosmic för att hitta Kolkicin APL.
- **Hydroklortiazid 12,5 mg tabletter** är restnoterat från de företag som tillhandahåller läkemedlet. Restnoteringen beräknas pågå minst till slutet av maj. Inga direkt utbytbara läkemedel finns tillgängliga. Däremot är hydroklortiazid 25 mg i tablettform delbara och kan om det är lämpligt ordinerat patienter med doseringen ½ tablett.
- **Kalcipos-D (kalcium+vitamin D) tablett 500 mg/400 IE** är restnoterad till mitten av juli 2021. Ersättningsalternativ kan vara antingen tuggtabletter med samma styrka (500 mg/400 IE) eller Kalcipos-D forte tabletter (500 mg/800 IE).
- **Beviplex forte** tablett (*vitamin B1, B2, B6 (15 mg vardera) samt nikotinamid 125 mg*) är fortsatt restnoterad och förväntas åter tidigast i mitten av maj. Restsituationen påverkar nu även dosapoteket. Något utbytbart alternativ till Beviplex forte finns inte tillgängligt på marknaden. Tiamin (*vitamin B1*) är den komponent i Beviplex forte som bedöms vara mest kritisk att vara utan under restsituationen, framför allt vid gravt alkoholmissbruk och vid tillstånd med mycket uttalad malnutrition.

Beviplex comp tablett (*vitamin B1, B2, B6 (15 mg vardera), nikotinamid (60 mg), B12 (5µg), folsyra 200 µg och pantotensyra 30 mg*) är också restnoterad, lika länge som Beviplex forte.

Det är möjligt att förskriva extemporeberedningen **Tiamin APL** kapsel (*vitamin B1*) i styrkorna 50 mg, 150 mg, 200 mg, 300 mg och 500 mg. Använd gärna ordinationsmall "Hjälp – extempore e-förskrivning" under icke godkända läkemedel i Cosmic.

Kosttillskott finns tillgängliga på apoteken med innehåll motsvarande Beviplex Comp, med namn som Vitamin B Forte, B-vitamin Forte eller liknande.

Läkemedel som åter är tillgängliga

- **Caverject (alprostadil) pulver och vätska till injektionsvätska 40 µg** finns nu åter i lager på apoteken.
- **Emerade (adrenalin) injektionsspenna** är åter tillgänglig i styrkorna 500 µg och 300 µg, däremot är styrkan 150 µg fortsatt restnoterad till augusti 2021.

Receptfria läkemedel vid allergi

Med anledning av pollensäsongen har medicinsk grupp andningsorganen även i år tagit fram en aktuell [sammanställning över receptfria läkemedel mot allergi](#). Åldersgränserna avser receptfri försäljning för egenvård.

Receptfria läkemedel mot allergi 2021

Grupp	Medel	Styrka	Ålder
Antihistaminer	Cetirizin	10 mg	6 år
	Loratadin	10 mg	6 år
	Fexofenadin	120 mg	12 år
	Desloratadin	5 mg	6 år
Kortikosteroider	Budesonid	2 mg	6 år
	Flutikason	50 µg	6 år
Kombinationer	Montelukast + Desloratadin	5 mg + 1 mg	6 år
	Montelukast + Cetirizin	5 mg + 10 mg	6 år

Nytt i ordinationsmallar i Cosmic

- Nu finns ordinationsmallar för **Melatonin AGB** (godkänt läkemedel) i Cosmic där det tydligt anges att förskrivning till vuxna sker utan läkemedelsförmån.
- Hostmedicinen **Mollipect (bromhexin+efedrin)** ingår inte i läkemedelsförmånen och därför sker inte automatiskt generikautbyte på apoteken. Det har dock nyligen lanserats billigare generika till Mollipect under namnen Coldypect och Etrilect och båda är bedömda som utbytbara mot Mollipect av Läkemedelsverket. I ordinationsmallarna i Cosmic har vi därför lagt till en instruktion till apoteken att de får byta till generika utan förskrivarkontakt.

Kommande utbildningar

- Med tanke på rådande pandemi och gällande restriktioner är det fortsatt oklart vilka utbildningar (såväl omfattning som form) som kan erbjudas. Till hösten planerar vi för utbildningar om Stroke/TIA den 15 september samt Diabetes typ 2 den 14 oktober.